

Naar aanleiding van een vraag die mij bereikte m.b.t. de samenstelling en modus operandi van de 'expert-groep' onder het nationale fruit netwerk heb ik mijn ideeën hieromtrent hier nogmaals nader toegelicht

Vooropgesteld kan worden dat wij, die zich al sinds jaar en dag met het opsporen en verzamelen van oude en verloren gewaande fruitrassen bezig houden eigenlijk allemaal 'experts' zijn, met name in onze eigen regio en onze eigen streek. We zijn dat zeker wat betreft collecties die door ons zelf zijn samengebracht, of die wij overzien en/of beheren. Maar, niet elke vereniging of organisatie heeft de beschikking over eigen ervaren rassenkenners. Toch kunnen we er van uit gaan dat zij wél een of meerdere collectiekenners in hun gelederen hebben die voldoende onderlegd zijn om een zinvolle bijdrage te leveren aan het onderhavige projekt. Die zullen daarom hopelijk iemand afvaardigen en/of beschikbaar stellen om zijn of haar bijdrage te leveren aan dit zeer belangrijke projekt binnen het kader van ons nationale fruit netwerk.

Maar zal het allemaal ongetwijfeld niet zo eenvoudig zijn als hier voorgesteld. Er zal bijvoorbeeld serieuze aandacht dienen te worden geschonken aan haalbaarheid van voorgenomen, c.q. gewenste activiteiten, met name wat betreft de logistiek van een en ander. We zijn namelijk maar met weinigen en we zijn bovendien niet als full time bezoldigde staf verbonden aan een instituut en beschikken daarom niet over alle mogelijke en noodzakelijke mogelijkheden en middelen. We wonen vervolgens verspreid over het land, ver van elkaar, hetgeen gezamenlijk optreden bijzonder gecompliceerd maakt. Zo hebben een aantal van ons niet zomaar meer de mogelijkheid en middelen om regelmatig grote afstanden te reizen en aan samenkomsten deel te nemen. Onze inspanningen zullen daarom dus een afspiegeling dienen te zijn van voornoemde beperkingen.

Ook belangrijk is om ons te realiseren dat onze ervaring met oude rassen zeer divers van aard en omvang is. Niemand van ons mag geacht worden een totaaloverzicht en de kennis van het hele spectrum aan rassen te bezitten. Wel heeft elk van ons zijn of haar eigen, vaak zeer waardevolle ervaring met, en kennis van, rassen die men zelf over de jaren had ontdekt of was tegen gekomen. Daarom weet de een dit en de ander dat. Dus we hebben elkaar bij het determineren sowieso hard nodig.

Reeds afgesproken is dat elk van ons die een collectie van enige omvang en draagkracht bezit, overziet of beheert in zijn, of haar eigen omgeving, deze volgens een afgesproken protocol zal inventariseren.

Deze fase, waarbij betrokkenen de collectie onder hun hoede in een overzicht samen vatten, inmiddels ingetreden.

In een volgend stadium kan hopelijk een begin worden gemaakt met de het samenstellen van een eerste selectie van rassen die in aanmerking komen voor behoud onder auspiciën van onze nationale structuur.

Hierbij en hiervoor zijn samenkomsten niet vereist. Een en ander kan via mail-contact worden behandeld.

In de volgende fase zou een kleinere groep dienen vast te stellen welke selecties

daaraanvolgend middels vergelijkend (DNA-)onderzoek aan een tweede selectie-ronde van identificatie zouden moeten worden onderworpen.

Een ons inziens absoluut noodzakelijke fase zal vervolgens de fysieke vergelijking van de vrucht en, niet in de laatste plaats, van groei- en bloeikenmerken, dienen te omvatten.

Ons uiteindelijke doel is om die rassen (selecties) te identificeren die aldus op zo betrouwbaar mogelijke wijze op naam zijn gebracht, en deze voor onbepaalde tijd veilig te stellen. Het zijn o.a. de rassen welke gevaar lopen om te verdwijnen, die we dus zonder in te grijpen binnen afzienbare tijd waarschijnlijk voor goed dreigen te verliezen, zelfs in de huidige collectie-structuren.

Elk van ons heeft rassen gevonden, vaak zelfs letterlijk teruggevonden, die tot deze bedreigde categorie mogen worden gerekend. Juist veel van die rassen vertegenwoordigen een belangrijk deel van ons culturele erfgoed, waar ook veel streek- c.q. landrassen onder geschaard kunnen worden. Die lopen het meeste gevaar om definitief te verdwijnen en die dienen koste wat kost veilig gesteld te worden.

Uit al deze selecties kunnen vervolgens de bomen geïdentificeerd worden die de status van standaard rechtvaardigen en derhalve als referentie van groot belang mogen worden geacht bij toekomstige, voortgaande exploratie-activiteiten.

(Hennie Rossel, co-ordinator 'experts')
30-04-17